विधानादिध्ममूलस्यादीपनम् । ततोऽध्वर्युर्गार्हपत्यात्कर्परेणाग्निमादाय ज्वलन्तं द-
क्षिणाग्निं खरे स्थापयति भुवः आदित्यानां त्वेति । ततो गार्हपत्यवदेव सभ्य-
स्य मन्थनम् · ततो यजमानो गां दीव्यध्वमित्यृत्विजः प्रेष्यति · ततो ब्रह्मादय
ऋत्विजो विहारस्योत्तरत[1] आनडुहं चर्मास्तीर्य तस्योपर्यधोमुखं कांस्यपात्रं नि-
धाय पञ्च कपर्दकान्हस्ते गृहीत्वा समेन जयामि विषमेण जीयसऽइत्युक्त्वा कां-
स्यपात्रस्योपरि चतुर्वारं प्रक्षिपन्ति · तदलाभे शलाकादिभिर्वा द्यूतं कुर्वन्ति ·
ऋत्विज एव दीव्यन्ति न यजमानः तस्य प्रेषणे कर्तृत्वात् · ततस्तां गां तेभ्य
ऋत्विग्भ्यो दद्यात् अस्मिन्द्यूते पणीकृतां गां ब्रह्मणे होत्रे अध्वर्यवे अग्नीधे च
समविभागेनाहं सम्प्रददऽइति द्यौस्त्वेति प्रतिग्रहमन्त्रः · ततो दारुभिर्ज्वलन्तं
सभ्यं स्थापयति भूर्भुवः आदित्यानां त्वेति · अतः प्रभृति सभ्यस्य धारणमुप-
स्थानं च सदा कार्यम् ॥ ॥१॥

इति चतुर्थस्य नवमी कण्डिका ॥ ॥

श्वैतवारवन्तीययज्ञायज्ञियानीति च प्रेष्यति ॥१॥ चकारात्सभ्याधानानन-
न्तरम् श्वैत्यानि गायेति ब्रह्माणमध्वर्युः प्रेष्यति · एवमेकवारमेव त्रयाणां प्रैष
इति केचित् · अपरे तु श्वैतं गाय वारवन्तीयं गाय यज्ञायज्ञियं गायेति क्रमेण
तत्तद्गानानां प्रैषत्रयमाहुः तथा सति प्रैषप्रैषार्थयोरानन्तर्यमनुगृहीतं भवति ।

दक्षिणेनाग्नीन्परीत्योदगुत्सृजति ॥२॥ अध्वर्युः प्रदक्षिणं सर्वानग्नीन्परि-
क्रम्य परिगत्याश्वमुदक् उदीच्यां दिश्युत्सृजति · दक्षिणेनेति ग्रहणान्नेतरथावृत्तिः ।

ऋतुनक्षत्रसम्भारसामवपनचातुष्प्राश्यजागरणेध्मपूर्वार्धान्वारम्भणसार्पराज्ञीर्न
वा कुर्यात् ॥३॥[2] एतानि अग्न्याधेये कुर्यात् न कुर्याद्वेति विकल्पः स-

---

१) °जः अग्निभ्य उत्तरत Chamb. 622. २) ऋत्वादिविकल्पार्थमिदमुक्तम् । ऋतौ
तावत् ते वाऽएतऽऋतव इति प्रकृत्याह तस्माद्यदैवैनं कदा च यज्ञ उपनमेदथाग्नीऽआद-
धीतेति (२.१.३.१) तथा यदि वैनꣳ अद्रोपनमेदथादधातीति ऋत्वनादरः · तस्मात् नक्षत्र
ऽआदधीतेति नक्षत्रविषयोऽनादरः · नक्षत्रानादरे चामावास्यायां नियम इति सम्प्रदायः
तत्पुनर्नातीव युक्तरूपम् यत्कारणममावास्या नक्षत्रं च भेदेन विहिते · कृत्तिकादिष्वाद-
धीतेति नक्षत्रविधानम् तदनादरे चाकृत्तिकादिष्वपीति गम्यते · तथा चाह यजु° तदुपे-
र्त्सेत् (२.१.२.११) · एवं सति अमावास्यायामकृत्तिकादिष्वप्याधानं भवत्येव । सम्भारेषु